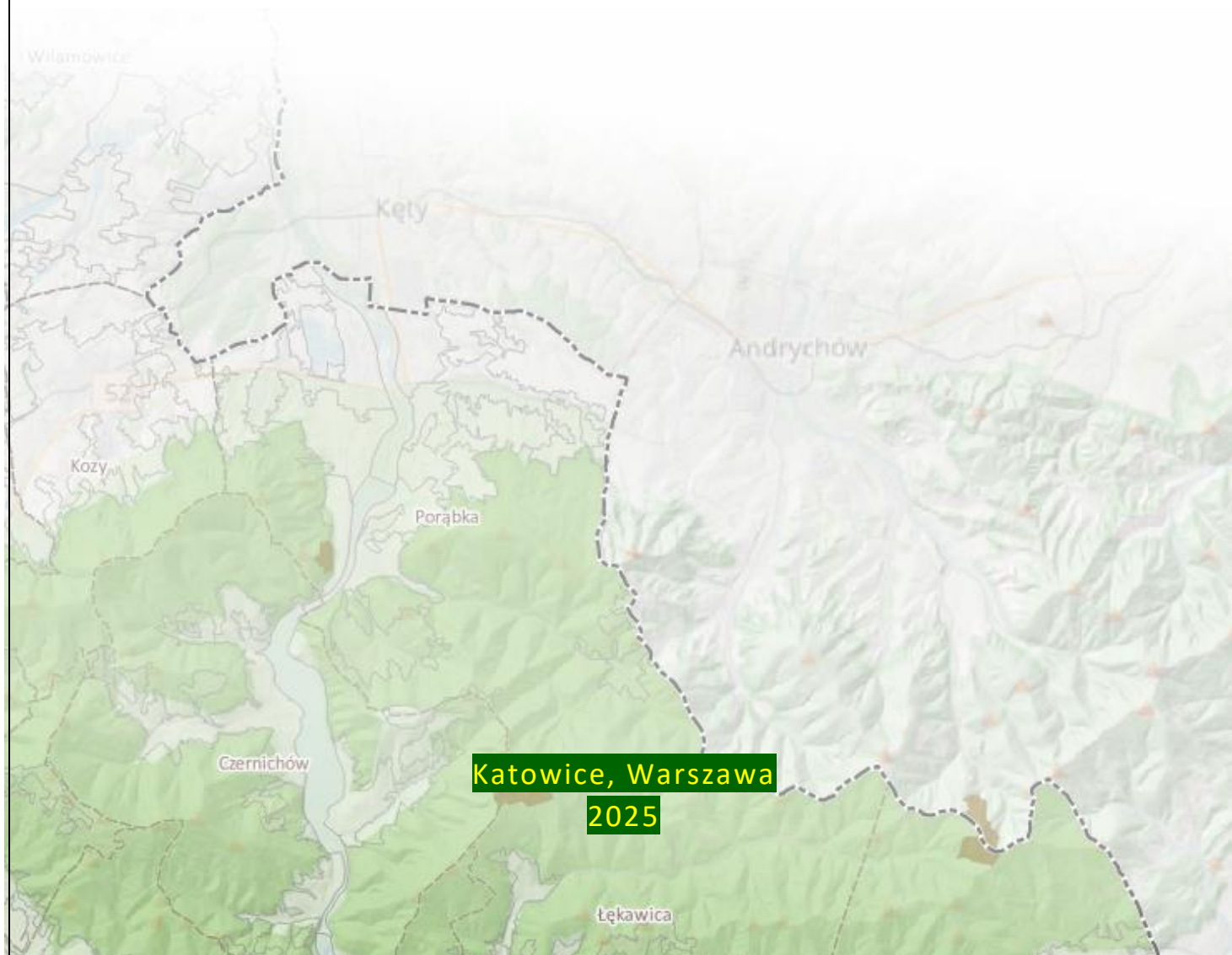

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Załęczański Park Krajobrazowy

Forma ochrony: Park Krajobrazowy

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU LUB OBIEKTU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Załęczański Park Krajobrazowy
Forma ochrony	Park Krajobrazowy
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Nr XIII/50/78 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 5 stycznia 1978 r. w sprawie utworzenia Załęczańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. WRN w Sieradzu)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Uchwała nr VI/59/10/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w części położonej w województwie śląskim (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2023 r. poz. 6684)
Cele ochrony	<p>Szczególne cele ochrony Parku:</p> <p>1) dla ochrony przyrody nieożywionej:</p> <p>a) zachowanie form rzeźby krasowej, głównie lejów i żłobków krasowych,</p> <p>b) zachowanie źródeł oraz obszarów źródłiskowych;</p> <p>2) dla ochrony przyrody ożywionej:</p> <p>a) utrzymanie kompleksów stawów, torfowisk, bagien śródlęśnych i mokradeł wraz z obszarami źródłiskowymi,</p> <p>b) zachowanie unikatowych zbiorowisk: świetlistej dąbrowy, kwaśnej dąbrowy, łęgu podgórskiego, grądu jodłowego, jodłowego wyżynnego boru mieszanego i olsów,</p> <p>c) zachowanie populacji chronionych lub rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;</p> <p>3) dla ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych:</p> <p>a) zachowanie krajobrazu o walorach naturalnych,</p> <p>b) zachowanie stanowisk archeologicznych,</p> <p>c) zachowanie specyficznych cech krajobrazu kulturowego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układu zbiorowisk leśnych i terenów otwartych, - zadrzewień przydrożnych i śródpolnych
Nazwa mezoregionu	Obniżenie Krzepickie Wyżyna Wieluńska
Położenie administracyjne (gminy)	Lipie

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

Powierzchnia (ha)	880,34 (wg aktu powołującego)
-------------------	-------------------------------

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
600	3b	NIE
597	6b	NIE

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.9.	Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	III.4	W	2	597, 600
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.1	W	5	600
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I.2.1, I.3, I.4, III.2	W	5	597, 600
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.1.1	W	6	600
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, III.1, III.2, III.4,	W	5	600
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2	W, Z	6	600
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	III.5	Z, W	5	600

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębem form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby terenu związanych z dolinkami cieków.	597, 600	gmina, ZPKWŚ, Lasy Państwowe
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk łądowych. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	600	rolnicy, Lasy Państwowe
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Niedopuszczanie do realizacji w granicach Parku nowych form zabudowy dysharmonijnych w stosunku do zabudowy istniejącej . Odstąpienie od budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 2625 z późn. zm.) - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej	597, 600	gmina, starostwo powiatowe, ZPKWŚ
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	600	gmina, rolnicy
Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez:	600	gmina, ZPKWŚ, Lasy Państwowe, właściciele

	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniając warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, piaszczystych nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, itp.; - niedopuszczanie do ich zabudowy lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - odtwarzanie, zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej, - ekstensywne gospodarowanie na terenach stawów z pozostawieniem pasm szuwarów, nieskoszonych ziołorośli, przystawowych zadrzewień. <p>Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, w szczególności w obrębie dolin rzecznych i ekosystemów innych niż grunty orne</p>		i użytkownicy gruntów rolnych
Zanieczyszczenie wód	<p>Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Parku, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków.</p> <p>Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych.</p> <p>Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania nawozów sztucznych i pestycydów.</p> <p>Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolnośrodowiskowych.</p> <p>Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.</p> <p>Regularne kontrole stanu czystości wód stawów, w tym zwłaszcza wód spuszcanych ze stawów w okresie jesiennym.</p> <p>Wprowadzenie, w miarę możliwości, rozwiązań technicznych - np. zbiorników podczyszczających, umożliwiających ograniczenie dopływu związków eutrofizujących do cieków</p>	600	gmina, rolnicy, WIOŚ

Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	Odbudowa i właściwa eksploatacja urządzeń piętrzących w sposób zapewniający inne funkcje ekologiczne cieków	600	gmina, Wody Polskie, zarządcy urządzeń wodnych
---	---	-----	--